

O CARTE CA OMUL, UN OM CA O CARTE

Dr. **Ion Valer XENOFONTOV**

E-mail: ionx2005@yahoo.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5993-1235>

Universitatea de Stat din Moldova

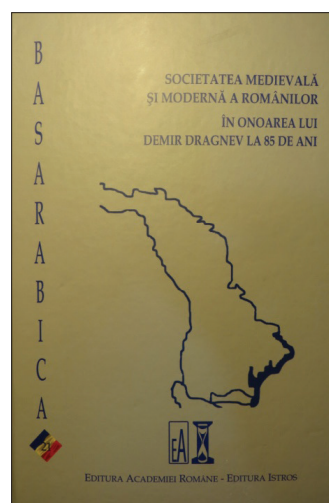
Culegerea de studii și articole științifice consacrate distinsului istoric-enciclopedist Demir Dragnev, membru corespondent (1995) al Academiei de Științe a Moldovei, profesor universitar, constituie o noutate editorială de excepție. Lucrarea *Societatea medievală și modernă a românilor: în onoarea lui Demir Dragnev la 85 de ani* a apărut în prestigioasa colecție „Basarabica”, fiind a 21-a la număr din cadrul colecției respective. Precizăm că „Basarabica” este inițiată de Academia Română, și coordonată de membrul titular (2015), vicepreședinte al Academiei Române (din 2015), membrul de onoare al Academiei de Științe a Moldovei (2018) Victor Spinei, basarabean născut într-o familie cu tradiții cărturărești, și de membrul corespondent (2016) al Academiei Române Ionel Căndea.

Volumul a fost coordonat de doctorii habilitați Gheorghe Cojocaru (director) și Igor Cereteu (șef de secție), iar referenți științifici sunt dr. hab. Ion Șișcanu și dr. Silvia Corlăteanu-Granciuc. Editorii cărții sunt titularii la Institutul de Istorie al Ministerului Educației și Cercetării a Republicii Moldova, locul de activitate și al protagonistului lucrării din anul 1957 până în prezent.

Aflierea instituțională a celor 34 de autori o reprezintă Academia de Științe a Moldovei, Academia Română, Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan” a Ministerului Educației și Culturii (MEC), Institutul de Istorie al MEC; Institutul Patrimoniului Cultural al MEC; Facultatea de Istorie și Filosofie a Universității de Stat din Moldova; Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Universitatea din Oradea; Societatea Științifică a Bulgariștilor din Republica Moldova.

Dacă acad. Ion Tighineanu, președintele AȘM, în prefața lucrării îl prezintă pe protagonistul volumului drept *veritabil enciclopedist al științei istorice* (pp. 9-13), atunci acad. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române, îi consacră bunului său coleg de la Chișinău – Demir Dragnev – un articol științific axat pe tematica Evului Mediu românesc (pp. 21-33).

Profilul de personalitate al profesorului D. Dragnev a fost prezentat și de coordonatorii volumului (pp. 15-18).

Societatea medievală și modernă a românilor: în onoarea lui Demir DRAGNEV la 85 de ani / Colecția „Basarabica”; coord. ed.: Victor Spinei, Ionel Căndea; coord. vol.: Gheorghe Cojocaru, Igor Cereteu. București–Brăila: Editura Academiei Române, Editura Istros, 2021. – 504 p.

Lucrarea este structurată în patru compartimente focusate pe istoria românilor și cea universală în Evul Mediu și în Perioada Modernă. Sunt axele cronologice prioritare din opera științifică a istoricului Demir Dragnev.

În compartimentul „Istorie, societate și relații internaționale” (pp. 21-162) se abordează un șir de subiecte: Mircea cel Bătrân, boierii fâgărășeni și cnezii Țării Românești (Ioan-Aurel Pop); relațiile Țării Moldovei cu Marele Ducat al Lituaniei în a doua jumătate a sec. al XIV-lea – începutul sec. al XVI-lea (Valentin Constantinov); raporturile moldo-sinaite din sec. al XVI-lea (Andrei Eșanu, Valentina Eșanu); ținutul Orhei în descrierea statistică din 1825 (Valentin Tomuleț); instituția scutelnicilor, breslașilor și slugilor din Basarabia sub dominația țaristă (Alexei Agachi); exportul derivatelor animaliere din Basarabia în anii 1812–1861 (Andrei Emilciuc); eliberarea Bulgariei: contribuția Basarabiei (Nikolai Chervenkov); legăturile spirituale ale coloniștilor bulgari cu mănăstirile din Basarabia în prima jumătate a sec. al XIX-lea – începutul sec. XX (Ivan Duminica); agen-tura și supravegherea ca metode de lucru ale poliți-

Membrul corespondent al Academiei de Științe a Moldovei Demir DRAGNEV.

ei politice în Imperiul Rus în anii 1880–1914 (Igor Chiosa).

Cel de-al doilea compartiment – „Demografie istorică și mobilități umane” (pp. 163-264) – include teme referitoare la demografie istorică și antroponomie în satele de pe Valea Bistrei (Bihor) în conscrierile urbariale din 1770 (Sorin Șipoș, Cosmin Patca, Laura Ardelean); locuitorii ținuturilor Cernăuți și Hotin în 1774 (Constantin Ungureanu); mișcarea populației la hotarul de Est al Țării Moldovei la sfârșitul sec. al XVIII-lea – începutul sec. al XIX-lea (Tudor Ciobanu, Eugen Cernenchi); destine marcate de Eterie și mobilități umane în Moldova în anii 1820 (Igor Cereteu); vectorul basarabean al emigrării tutovenilor la începutul sec. al XIX-lea (Sergiu Bacalov).

Al treilea bloc de subiecte este centrat pe tematica „Cultură, știință și învățământ” (pp. 265-414). Sunt cercetate politica lingvistică a țarismului în școlile sătenilor-proprietari (foștii coloniști străini) (Ion Eremia); Mănăstirea și Icoana Făcătoare de minuni a Maicii Domnului de la Neamț ca centru de închinare a populației Țării Moldovei (Ion Gumenâi); izvodul de zestre din Țara Moldovei în sec. al XVII-lea – începutul sec. al XIX-lea: caracteristici generale (Alina Felea); activitatea financiară a Seminarului Teologic din Chișinău în primele decenii de la înființare (Diana Ețco); cercetări în domeniul zoologiei în Basarabia țaristă (Ion Valer Xenofontov); o conferință a lui Nicolae

Iorga despre familia Ypsilanților (Atena, 18 octombrie 1930) (Vlad Mischevca); fabricarea „limbii moldovenești” din RSSM în anii stalinismului (Elena Negru, Gheorghe Negru).

În compartimentul final al volumului au fost inserate materiale cu genericul „Documentar, istorie locală și personalități istorice” (pp. 415-503). S-a avut în vizor următoarele linii de subiect: Cărnățeni, Căușeni și Cioburciu. Interpretarea unor toponime (Ion Chirtoagă); precizări și completări cu privire la stăpânirea răzășească în moșia Nisporeni, ținutul Lăpușna în sec. XVII–XIX (Teodor Candu); Caterina de Medici – o femeie marcantă a Evului Mediu (Pavel Cocărlă); noi mărturii documentare referitoare la mănăstirea Dancu (Larisa Svetlicinîi); din istoria zonei și orașului Bălți (Teo-Teodor Marșalcovschi, Marina Teterin); Cahul: parcursul istoric de la sat la oraș (Sergiu Tabuncic).

Tematica abordată în recenta apariție editorială este una variată, bine argumentată și documentată, cuprinde subiecte cu (re)evaluări ale demersului istoric referitor la întregul spațiu locuit de român și parțial din istoria universală. Autorii cărții, ca și personalitatea căreia îi este consacrată lucrarea – profesorul universitar Demir Dragnev – sunt cercetători notorii din domeniul istoriei. Lucrarea, asemenea caracteristicilor intelectuale ale protagonistului cărui îi este consacrată, comportă un caracter enciclopedic, oferind noi deschideri istoriografice.